

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

повинні передбачати зниження в кризовий період облікової ставки Національного банку України до нульового рівня, що ефективно використовують промислово розвинуті країни світу.

Як додатковий механізм держаної підтримки промислових товаровиробників, Україна повинна використовувати погашення за рахунок коштів державного бюджету відсотків за кредитами, отриманими підприємствами, які виробляють високотехнологічну продукцію.

Список літературних джерел

1. Залозна Ю. С. Українська промисловість: сучасні виклики та проблеми розвитку. Економіка України. 2018. № 3. С. 49–68.
2. Вахненко Т. П. Фінансова криза в Україні: фактори, механізми дії, заходи подолання. *Фінанси України*. 2008. № 10. С. 3–21.
3. Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей. – К.: АУБ, 1999. – 189 с.
4. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstst.gov.ua>.

УДК 336.221.4

Н. В. БОШОТА

Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМИ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Податкова система повинна позитивно впливати на зміцнення ринкової економіки, сприяти розвитку підприємництва і в той же час перешкоджати падінню життєвого рівня населення. Податкова система України на сучасному етапі не відповідає інтересам платників податків – обмеженість прав підприємців, заплутаність і неоднозначність податкового законодавства, часте внесення змін і доповнень в неї. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що реформа податкової системи дуже важливий напрямок на шляху становлення економічно сильної держави.

Слід зазначити, що в умовах реформування податкової системи України, в науковій літературі недостатньо уваги приділяється висвітленню проблем ефективності податкової системи і її оцінки в структурі міжнародних індексів і рейтингів. Найбільш відомим і вагомим міжнародним рейтингом є рейтинг Світового банку Doing Business. (До 2010 року існував ще рейтинг журналу Forbes – Tax Misery & Reform Index, за даними якого протягом декількох років існування цього рейтингу Україна входила до двадцятки з найбільшою

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

податкової навантаженням). Одним з критеріїв побудови цього рейтингу є детальний аналіз податкової системи 185 країн – рейтинг Paying Taxes.

У рейтингу економічної свободи Україна в 2019 році піднялася з 150 на 147 місце. Країна перемістилася з групи репресивних економік в групу щодо невірільних. Також в 2019 році Україна піднялася в рейтингу Doing Business з 76 на 71 місце [1]. На тлі цієї позитивної динаміки абсолютно не помітно головного передбачуваного результату реформ: значного економічного зростання.

Реформа була покликана зробити податкову систему зрозумілою і прийнятною для рядового платника податків. Податків стало менше, але складність їх адміністрування, на наш погляд, зберігається, то ця реформа істотно не вплинула на спрощення ведення бізнесу в Україні. трансформація одних податків в інші свідчить про те, що вони «заховані», а не скасовані або раціоналізовані. Одним з найбільших недоліків податкової політики за частиною конструювання структури податкової системи є механістичний підхід: «податків більше - податків менше». Не в кількості справа. Відомо багато європейських країн, в яких частка податків по відношенню до валового внутрішнього продукту перевищує 40%, але суспільство в цих країнах не піднімає «податкових бунтів».

На сьогоднішній день у держави немає чіткої концепції політики оподаткування. Те, що представлено на урядовому порталі, скоріше є роз'ясненням змін, ніж поясненням суті податкової політики на сучасному етапі. Однією з тенденцій останнього часу в розвитку оподаткування в розвинених країнах є його соціалізація. Це означає, що податкове регулювання виконує таку функцію, як вирівнювання добробуту населення з метою зменшення майнової і соціальної нерівності і запобігання соціальних конфліктів.

Однак виходячи з того, що основним джерелом доходу бюджету України залишаються саме податкові надходження, слід звернути увагу на ті інструменти, завдяки яким розвинені країни з високим податковим навантаженням продовжують залишатися серед найбільш конкурентоспроможних країн світу. Довіра до органів влади – один з чинників побудови ефективної економіки. Кожен громадянин країни впевнений в тому, що при виникненні будь-якої ситуації держава підтримає його. Наприклад, у Франції високі податкові навантаження виправдовуються наступними факторами:

- високий рівень соціального захисту (безкоштовну освіту, медичне обслуговування,
- високий рівень екологізації податкової системи. Фіскальні засоби повинні використовуватися як економічні інструменти для стимулювання дбайливого ставлення до навколишнього середовища;
- стабільність і незмінність протягом кількох років загальних правил справляння податків;

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

- один з найнижчих рівень бідності в світі.

На сучасному етапі економічних перетворень податкова система в Україні повинна бути більш ліберальною і спрямованою на створення умов для згладжування нерівностей в рівнях доходів населення. Для досягнення поставлених завдань потрібно усунути основні проблеми, що нівелюють позитивні результати функціонування податкової системи. Серед ключових проблем доцільно відзначити:

- нестабільність податкового законодавства і його неузгодженість;
- нераціональна система податкових пільг;
- фіскальна спрямованість податкової системи;
- нерівномірний розподіл податкового навантаження;
- складність системи податкового адміністрування;
- низький рівень податкової культури.

Для усунення виявлених проблем доцільно провести скорочення масштабів ухилення від сплати податків з одночасним підвищенням податкової культури. Необхідно легалізувати тіньовий сектор економіки, усунути можливості для мінімізації податкових платежів, переглянути пільги, посилити відповідальність за ухилення від сплати податків. Це дасть можливість збільшити надходження до бюджету. Система штрафів і санкцій, а також громадську думку в країні повинні бути сформовані таким чином, щоб несплата або несвоєчасна сплата податків були менш вигідні платнику, ніж своєчасне і чесне виконання зобов'язань перед бюджетом.

Крім того, слід встановити рівноправні відносини між податковими органами і платниками податків (зробивши акцент на консультативній, а не каральній функції фіскальної служби), скоротити витрати на адміністрування податків.

Забезпечення рівномірного розподілу податкового навантаження можливо за допомогою більш детальної диференціації ставок податку на доходи фізичних осіб відповідно до одержуваними доходами, диференціації ставок податку на прибуток в залежності від виду діяльності підприємства, регресивного оподаткування галузей, які сприяють розвитку науково-технічних розробок. Доцільно ввести диференційоване оподаткування ПДВ на окремі групи товарів (наприклад, знижені ставки для товарів першої необхідності), що рівнозначно надання податкових пільг певним галузям.

У процесі підвищення ефективності механізмів податкової системи першочерговим є спрощення та автоматизація податкового адміністрування. Вона надасть дієвості податковому регулюванню, підвищить цілеспрямованість податкового контролю та зменшить навантаження на податковий менеджмент. Синергетичний ефект паралельного вдосконалення роботи всіх податкових механізмів сприятиме відновленню соціально-

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

економічного розвитку для зміцнення національної безпеки держави у стратегічній перспективі.

Проблема реформування податкової системи України з метою гармонізації інтересів держави і платників податку залишається однією з найбільш актуальних економічних проблем. Таким чином, можна зробити висновок, що Україні слід використовувати шлях країн, реформування в яких направлено на зменшення податкового навантаження.

Список літературних джерел

1. В ожидании налоговой реформы [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2018/02/21/634295/>
2. Веремчук Д. В. Сутність податкової політики та її роль у державному регулюванні економіки / Д. В. Веремчук // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. праць. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – Вип. 28. – С. 37-45.
3. Жекова О. П. Проблеми реформування податкової системи України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndi-fp.asta.edu.ua/thesis/52/>

УДК 336.233.2

В. П. БРАТЮК

Мукачівський державний університет

СТАН РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Страховий ринок є важливим атрибутом країн з високим рівнем економічного розвитку і виступає важливим інструментом акумулювання фінансових ресурсів громадян та підприємств, перерозподіляючи їх через фінансові механізми у реальний сектор економіки [1].

Саме завдяки розвиненому ринку страхових послуг в країнах, де існує культура страхування і основні ризики, що можуть виникнути, є застрахованими, постраждали суб'єкти як юридичні, так і фізичні особи, забезпечені фінансовою підтримкою, що автоматично послаблює негативні наслідки, а за певних умов і зменшує тягар державного соціального захисту, як, наприклад, у випадку стихійних лих. Водночас за умови невідповідності страхового ринку реаліям економіки, він не виконує повною мірою своїх функцій – ні фінансових, ні захисних. Тому постає питання, де знаходиться та межа «ідеального» страхового ринку і яким чином її можна досягти, зокрема таким країнам, як Україна [2].

Ринок страхових послуг є другим за рівнем капіталізації серед інших небанківських

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>